

Iekka Baara

Jamana

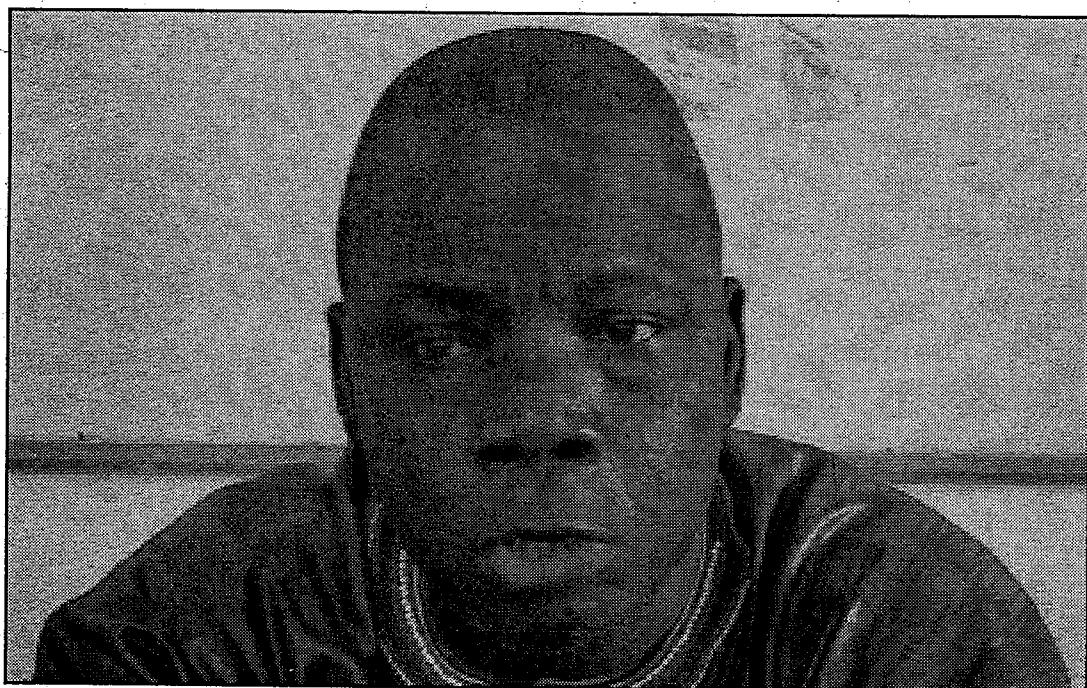
SNV

Cikcia ceman n'a musoman kunnafonischen

a bo bo kalo o kalo

Jamana Baarada la BP 2043 Bamako (Mali)

APROKA "APROCA" ye peresidan kura sɔrɔ

Dantigelikan

Məgə o məgə be dijə kənə balokun bō kelen kelen bee la. O de kanma an ka maakərəw yā fo tuma bee ko : « Ni fasokelentigiya be jamu kelen di jamutigi bee ma, bee ka kan min danbe la, məgə kelen kelen bee kewale de be danbe sɔrɔ i fe weletəgo la ! » An ka dijessosigi kono, an kā dən ko baara keta keko numan ti-

An ka balokun sɔrɔ an yere la

gilaməgə be nafa sɔrɔ waati bee, ka sɔrɔ a keko jugu tigilaməgə te ko were si sɔrɔ waati si yerebəne ni jaasi kō ! Baara lankolon te yen ka dà kan baara bee be sigida de nafa. Nā yā sɔrɔ « bocela » te yen, dəgətərə te se ka bana baato furakeko numan ke ! Nā yā sɔrɔ bələnfurannaw te yen, nəgə jugu nənfən ni gangan

Tuman Yalam Sidibe

je 4 ni 5nan

Mali gəferenama t'a kun bō kɔori kɔrɔ

San 2010 setanburu-kalo tile 8 : Bakiku-kalan təgəla donba

je 7 nan

Marakala sɔrɔdasiw ka muguci : marafakise ye senekela dō faga

je 12 nan

Bololantolatan lahala

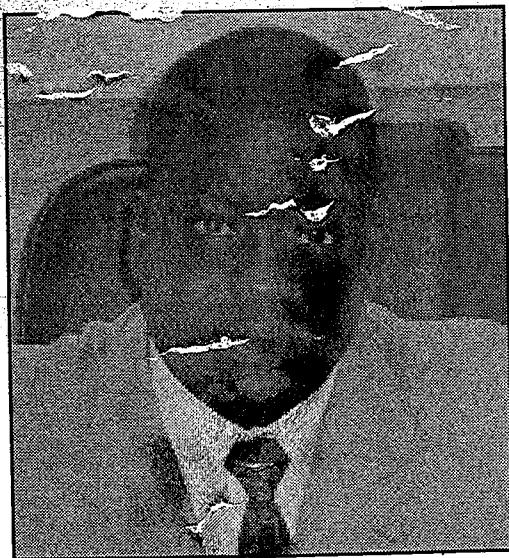
je 11 nan

Bəbow ni fuldw ka senekunyd

je 12 nan

"Kalan be məgə sən hakili la, nka kunnafoni be məgə bo künpan na" Yoré Ulen Sidibe

ɔkutɔburukalo kɔnɔ baara ketaw

Hamidu Konate

Cike keko juman senekela kelen kelen bɛe b̄a d̄on ko sene basigilen bɛ sigidaw de kan, minnu kelen kelen bɛe n'u nafa don, n̄o b̄a to n̄a min ma k̄a jema a waati la, senekela ka san baara bɛ kunce t̄okaje kan : Forokene kɔnɔ kalace ; dannidugu laben ; danni ; foro kɔnɔfenw wulicogo juman k̄l̄sili ; b̄oli ni tigel iani kanni ; suman ladon ni sannifee-

re. Awa, nin waati bɛ cikela sɛbɛma bɛe sɔrɔ hakilijagabɔ de la a ka foro kɔnɔ senefenw bɔcogo, u tigeccogo walima u kancogo taabolo kan d̄ere. O kosɔn, an bɛ se k̄a f̄o ko cikela ka baarasan t̄enɔ kunbɔ kalo ye ɔkutɔburukalo ye. Hali ni senefenw b̄u bulu la f̄lo forow kɔnɔ, cikela kelen kelen bɛe b̄a d̄on sisan ni saminje fisayara a ma, walima a ma fisaya a ma, ka da foro cogoya kan. J̄o ni kaba, ani tiga ni ku, fo ka don jiriforow kɔnɔ, nin bɛe tigilaməgə j̄onjɔnw bɛ san sɔrɔko juman lahala kɔnɔ sisan. Nka, olu bɛe fana k̄a d̄on ko sɔrɔ juman kunbenko juman de, bɛ m̄nɛ b̄o ! Ka san balo dunta hake b̄o k̄o bila jigine kɔnɔ, ni hakili j̄onjɔn ye a nafolo sɔrɔ ta dondako la dukɔnɔməgə bɛe ka nafa kanma, o de bɛ san kuru diya kokura !

Hamidu Konate

Mali ka yere mahɔrɔnya san 50 seli gintanw

Arabadon ni alamisadon, san 2010 setanburukalo tile 22 n̄ tile 23, Mali yà ka yere mahɔrɔnya sɔrɔ san kunben 50 non gintanw ke ka lawasa Bamako ani Mali fan bɛe. Walasa k̄u ka kanu jira kosebe ka jesin Mali ma, Afrika peresidan caman taamana k̄u kun d̄an bara kon yan, ka ke peresidan Amadou Tumani Ture n̄ furumuso Lobo Trawele dafé feti kene kan Hamudalayi kin sigida kura la (ACI) ; Bilezi Kɔnpawore (Burukina Faso) ; Muhamari Kadafi (Libi) ; Idrisi Debi (Cadi) ; Denisi Sasu Ngesu (Kɔngo Barazwili) ; Fəru J̄asengibe (Togo) ; Boni Yayi (Benin) ; zeneral Sekuba Konate (Lagine)... Peresidan caman were nəndibilabaga tun bɛ kene kan, i n̄ f̄o Kɔdəwari peresidan.

Tumani Yalam Sidibe

Nkalontigela la,

Bɛe tigelen don
nkalontigela la
Ka sɔrɔ
Nkalontigela yere
m̄o d̄on !

Waati o waati
N̄a b̄a f̄o ko :
« Nin bɛ n bolo
N bɛ se nin na
Nin kera n na »
Ale b̄a yere janjo ko :
N ye jama in negan
dere !

Nk̄a te min d̄on
O de ye ko
Jama o bɛe tigelen
b̄a la

Ka d̄a kan bɛe yà
kərədən
Hali ni bɛe fana
Tó f̄a ye !

Tumani Yalam Sidibe

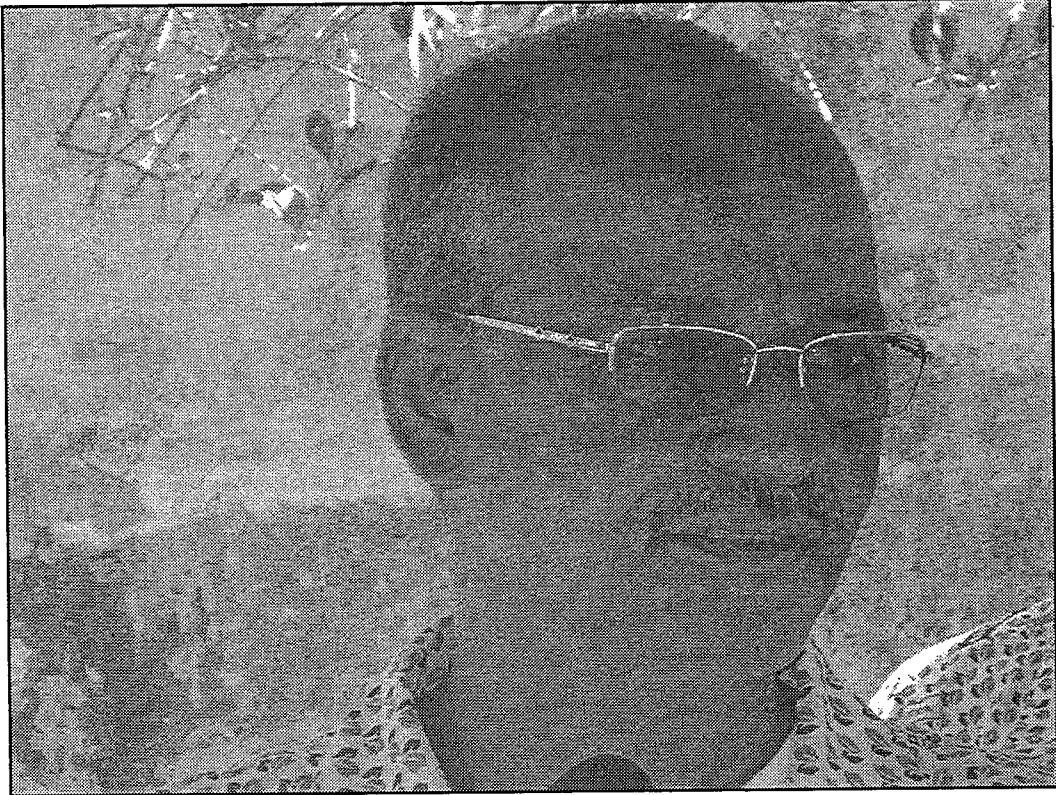
Hakilissenekene

Fen min bɛ to misenya la, o dan ye fini ye. Ni ko o ko kera məbagala, a bɛ m̄o n̄o ye ; ni ko o ko kera sabaga la, o n̄o bɛ sa. Djiné ko bɛe yà kewaatiko ye !

Tumani Yalam Sidibe

Mali sénéko minisiri Agatamu Agi Alasani ye kōriforow ni sénefenw cikeforo tōw sèbekoré laje Sikaso

Minisiri Agatamu Agi Alasani.

Sénéko minisiri Agatamu Agi Alasani ye kōriforow ni kabaforow ani maloforow ni jōforow laje Sikaso mara kōnō, kā ta san 2010 utikalo tile 25 ka sà tile 26 ma. A kôlôsira minisiri nà nôfemogow fe ko sénefenw daraja ka jni ninan n'u lahala ye salon nin waati kelen in na, kā ta Buguni, ka don Sikaso, tème kelen kō Sokoré ni Sobugu ani Namala ni Ifola duguw fe, sénéko minisiri Agatamu Agi Alasani nà nôfe jamaba ye kōriforow ni kabaforow ni maloforow ani jōforow tarihaké kême caman de laje. U yâ sôrô ko sénefenw wulicogo bennet be kosebè foro-kônô-yaalalenw kôno. U yâ kôlôsi k'ù temewaati o la, sénefen fanba tun ye moko numan kundama sôrô ka ban. Kile Sokoré dugu forow kôno,

minisiri nà ka delegasen moggow ye kōriforow ni kabaforow caman yeli nisendiya ke yen. Sénékélaw ko kôlu nagalilen be ka da samijé sanji hake juman nacogo kan. K'u be dabaa Ala fo o la kosebè. U ko fana k'u ka foli be ka jésin Mali jamana nemaaw ma, ka da songo bereben kan u ye min latige ka jésin angrew ma. K'o tónô be ka ye u fe ka ban forow kôno.

Cikelaw ka fô la kile Sokoré, « Jinan, u wasalenba de don. Sanji binni daminen a waati la. Sanji be na a nacogo juman na, ka fara o bee kan, jamana fana ye angrew lasoroli noggoya n'u songo berebenni ye. Ni sanji nacogo kérâ nema tan ka se əkutoburukalo ma, ninan foro-kônô-sôrôw hake be yanga salon ta hake kan ». O tun ye La-

lam Jakite ka fôta ye kerékerénnena la, nô ye kile Sokoré sénékela dô ye.

Aminata Jakite, ale ye Kile Sokoré cikela musolaka ye. Ale ko : « Salon, an ye jô caman sôrô. Jinan, an hakili la, an be sôrô ke ka tème salon sôrô hake kan, ka dà kan an ka kôriforow n'an ka kabaforow, an'an ka sumanforo tōw bee yecogo ka jinan ka tème salon ta kan »

Minisiri ka Sobugu dugu forow lajeli kera sababu ye a nà nôfe jama ka yen musow ka koperatifu n'u ka fala-kônô-maloforow n'u ka nerika maloforow sèbekoré laje. O kanma minisiri Agatamu Agi Alasani ye bolodonnbole nafolo di Sobugu musow ka cesiri koperatifu musow ma.

Kôlôsili : nin tun yan bali make Sidiki Dunbiya ka lase fan dô ye ka bô « Les Echos » kunnafoniseben bôko 3537 kôno.

Manbi Sanogo ko di ?

Manbi Sanogo ye kôrisenêye ka bô Wayerima kin na Sikaso. N ka Sikaso mara kôno yaala sénfe san 2010 zuluyekalo la Sikaso, n nà barola CMDT kuru kôno Sikasó. Ale ka fô la Sikasokaw banbanna kôrisenê sèbekoré ke kan kabi waati jan kôribaara taabolo kadara kôno Mali kôno. Manbi Sanogo ka fô la, kôrisenê donna Sikasokaw jogo la a meena, ka dà nafaw kan sénékela fanba bôra minnu nun ma Sikasoma-

A tâ be ne 4 nan kan

ne 3 nan tɔ

rc...-buw n'a dugu misen
kōnō. Awa, fən min ye iziniko si-
ratajə ye, o nafaw dalen bə kene
kan Sikaso fan bəe cikəlaw ka
duw kōnō. A ga ka dəgə Sikaso
mara kōnō, Manbi Sanogo ka
fə la, ko hali n'a danna den-
misen kelen ma, kō ma deli ka
bə o ga kōnō ka na waatiken-
folo jini kɔɔri wurusi izini də
la kelen kōnō.

Koɔrisɛŋɛ nɔba be Sikaso
duguw yecogo daraja la

Kà ta Jlèna ka don Sikaso, ka
don Sikaso cikemara cikèkafo
tòw bëe kono, ani lakoliden si-
giyòrow yere, taamabaga bë kë-
òrisene nafaw ye kene kan fan
bëe. O folo ye cikelaw yere ka
senyerékoro ye dunkafako si-
stratege la. Awa, ka da kafo ji-
ginew tòndenw cayali kan fan
bëe fe, ani waribon werew, i nà

fɔ BIM, məgɔ b̄à fɔ ko yerema-koŋe nafolo be Sikaso cikemara cikela jama fanba bolo. O yere de kanma Manbi Sanogo ko n ye n n' ka baro senfɔ ko « A be se ka ke ko kɔɔri ma na silatununi kanma Sikaso » !

Kunceli : Seneko minisiri
Agatamu Agi Alasani kà taama
waleyali Sikaso mara kònò, an
bè se kà fò kò ye ko ye min yà
kekun bò hadli, ka masorò Si-
kaso ye senefen bee jafilekéné ye
Mali kònò : kòéri, malo, kaba,
sanò ni keninke, fo ka se ku
woso ani bananku ma, pò-
mutere kuma te fò.

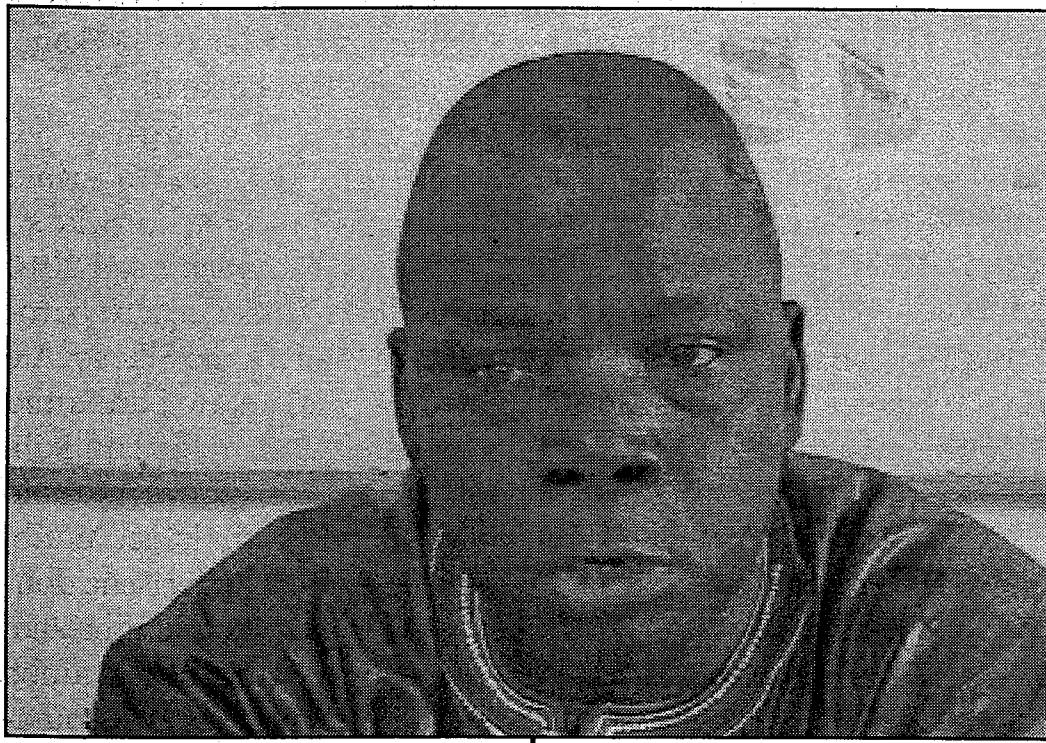
Koɔrisene fana ka sabati yera !
Sidiki Dunbiya ka lase kɔnɔ ;
«Les Echos» kunnafonisəben
bəko 3537 kɔnɔ, an yà faamu
ko sene ko minisiri nà ka dele-
gasən .ka taama Sikaso
cikemara kɔnɔ, o yà to an kà
faamu ko kɔɔri kun kan qeləvə

nà ta o ta, a sene be daba la Si-kasokaw bolo, ka dà kan, u sera dugu o dugu kònò, u ye kòoriforow ni kabaforow anì maloforow ni njeforo yeko numan ke. **Kòori** ye cikèlaw jiqilafen fòlo ye

Kà ta Sikaso, ka don Kucala
ka teme Buguni cikemaraw fe,
ka na don Fana ni Kita cikema-
raw kònò, kœrisenenaw bee ka
fôkan ye kelen ye. U bee ko : «
A man kan je si ma Mali jama-
na jemaaw kà ke bilakabinfen
ye, ka masorô cikelaw jigisigifen
barikama don ! N ye n sensen
ka se Degela. Yen, karamogé
Keyita ko n ma ko : « Hali kœ-
risene ye Ùtuwale sene yiriwa
baarada ke cakeda nöabilali
ye mandekaw bolo. A ma kan
je si ma a kà bolo bœ kœri kœrœ i
nà fœ a yà ke cogo min na waati
dœ la sirasene kadara kònò ! »

Tumani Yalam Sidibe

Aproka "APROCA" ye peresidan kura sōro

"APROCA" peresidan kura Musa Sabali.

« Aproka » (APROCA) ye Afriki miine kadara kœrisenew ka saba titon de ye min kunkako be kœrisenew bee nafq.

Nin ye kunnafoni ye an ye
min sərə Faransi arajoso « RFI
» ka jumadon sogomadafe lase
kənə san 2010 setanburukalo
tile 8. O kunnafoni bə tali kə
Afriki kəorisənenaw ka tənba «
APROKA » niemaabako la.

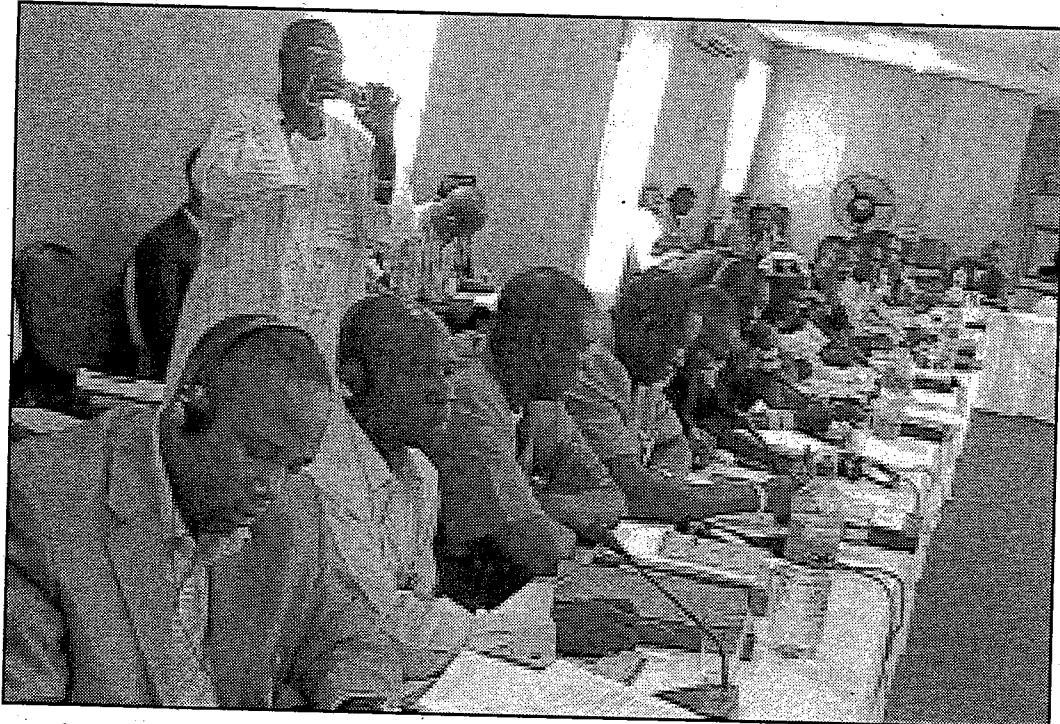
An yà men « RFI » ka lase
o de senfe ko yelema donna a ka

A tɔ bɛ nɛ 5 nan kan

Je 4 nan to

peresidanko la. Kabi Afriki kōrisenewa ka jetaatōba « APROKA » in sigira sen kan, a persidanya kalifara Faransuwa Trawele de ma. O fana ma tō to wulikajō la walasa kā labanban, nō yā to a kera Afriki kō-

onmafalenkēnē ye. Mōgōw bē fōfō nōgōn kō, kōrō kunda ; baarawaatiko kunda ; baara kelen darajako kunda. Adamadenw bē nōgōnnafalen baaradaw kunna walasa ka baaradaw ka tosenna de sabati. O kadara de kōnō, « APROKA »

“APROCA” biro mōgōw.

risenewa ka jigilatōba ye, ka ben kōribaaaradaw taabolow kōnō gelyaw waati ma san laban ninnu na. An bē bā dōn ko sisan waati ye kenyereye ka bolokanbila waati ye. Afriki kōribaaara taabolow kun kan, Mali ; Cadi ; Benen ; Togo ; Kédéwari ; Burukina Faso...

Farasuwa Trawele ka wulikajō kolo girinyara haali Afriki kōrisenewa ka nafa lakanani na o kadara kōnō.

Sanji bē kōtige k’ā kō to nkōmi ye

Adamadenya ko bē ye nōg-

ka kosa na ladatalaje senfe Wagadugu, Burukina Faso fagaba, Musa Sabali sugandira ka sigi « APROKA » peresidanya la Faransuwa Trawele nōna, ka dà kan o ka « manda » banna. An bē dugawu de ke sa Musa Sabali ka ke Faransuwa Trawele nōnabila kolo girin ye, min bē «APROKA» lase kundama jan na ka sankorēta taajē sabati. O kōrō ye ka Faransuwa Trawele ka kelen tō lase, Afriki kōri nā kōrisenewa ka dawula kadara kōnō dijē kunda !

Aproka biroyelēma in kera

san 2010 mēkalo tile 27 nā tile 28 nōgōnyeba de senfe Wagadugu, Burukina Faso jamana kōnō, min kēra nōmaaba ka lajini kōnō ka ben sariyabolo 21 tilada 1 ni 3 ma olu minnu bē tali ke nōgōnye cogoya nā kēwaati kan. « Aproka » ka laje in kēra « Erelakisi » loteli nōgōnyeso « Mōkutari » de kōnō Wagadugu.

A nōmaaya tun bē Burukina Faso seneko minisiri de bolo, nō ye jēnōgōnke Abudulayi Kēnbiri ye.

Nin tun ye nōgōnye in nōgōnna 5 nan de ye, Bamakō ta (2006) ; Kotonu ta (2007) ; Yamusokoro ta (2008) ani Lome ta kōfē (2009) kōfē.

Biro kura min sigira sen kan san duuru kanma, o kēra nin ye :

- peresidan : Musa Sabali, ka bō Senegali
- persidan dankan : Payuni Bebunone, ka bō Kameruni
- Sekeretéri zenerali : Bakari Togola, ka bō Mali kōnō
- Sekeretéri zenerali dankan : Biyo Turu Gabu, Benen
- warimarala : So Esohana Abramou : Togo
- warimarala dankan : Karimu Trawele, Burukina Faso.

Kēlōsili : Bonyada peresidan jōda fana sigira sen kan Aproka jēkulū ka sannayelen kofō kanma dijē kunda. O jōda dira Faransuwa Trawele ma (Burukina Fasoka).

Tumani Yalam Sidibe

An ka Lamini lakana

An kan lamini lakanabaa raw ke kan ka yeremahoronya san 50 nan gintar kolo giri nya. San 2010 setanburukalo tile 22 don, Malidenw ye naga li walew ke yerediyabo si ratege bee la ku ka yeremah-

keneya an farikolo keneya ko, a ma se abada ka baara sebe ke a yerekun na faso ka jetaa wale kono.

O keneyasen bee dun sindi ya ka lamini kecogo sawura de ye. An ka don ko fen o fen be

lamini ye fenba ye an ka dinenatige la.

oronya sorasan donkunben 50 nan lawasa. O de kadara kono, ka kon don in yere ne, taasibilakene sigira jamana nemaaw fe ka nesin « Logo Sabusirekaw » ka wulikaj ma tubabuw baliliko la ka don an ka jamana kono jonya garan donni kanma a sen na. Logo Sabusirekaw ka faso kanu wale in kera san 1878 setanburukalo tile 22.

San 2010 waleba were min ker fana, o ye « an lamini lakan » sabati lajini wulikaj odon 15 an ye. An ka don ko jamana si ka jetaa sabatili ma waleya folo abada lamini lakanbali kono ! Adamaden ka nin keneya, na ka galabu

adamaden kun kan, no ta yerekun yere ye, o ya lamini ye : kungo ; forow ; bajiw, kajiw ni ji basigida tow bee ; ga kon-ona na konfenw bee ; ... No bee kera lamini ye, an ba fo ko donsoya, jegemem, senem, kalan ni kalanbonw ; sosow ; dimogew... bee sawura ye lamini sawuraw ye. Hali noga juguw ; sisi juguw ani toli dingue, fo ka se gangan juguw ma, ninnu bee ye lamini lakow ye. Dine kono dun, fen jugu bee mineko numan ba ke fen numan berebere de ye. O ba sementiya ko an ka lamini mineko numan an bolo, o te se ka wolo foyi la sigiradiya ko an ye !

Tumani Yalam Sidibe

U ko...

Bee sugu denni ka ni, nka bee sugu foli ma ni ! Dine dun te do were ye temesennayoro gansan ko, bee ka ko latigelen don min kono ka ban i ba jogo fe !

Hamidu Jara
Arajo « Kledu » Bamako.

Dine ye taasiyoro ye min ka kan ka sinsin jetaa waleya baaraw cesiri kan. Taasibaga min te sebeko ke, o laban ye maaninya ye, barisa a te maayako si masero balen !

Silamagan Jara
Ko « karamagé too man »
Arajo « Kledu » Bamako.

Saya ye mone ye « kasebentan » de bolo dere, nonte dowera ko te bee dakan taabolo ko !

Ka sa ka sere fan t'i ko min bi tega waati-caman-fa, o de ye mone ye dere !

Burulayi Sanogo
Ka bo Mankuruni, Sikaso.

An ka dinesosigi waati bee ka kan ka kan bolo yere makone la jininyoro de ye. Ka da la ka man kan i ka dinenatiga ka ke maa were kundonni ye, ani ka son a ma ko danbe te bolo-magefe la ne si ma dinesosigi kono, o de ye adamadenya in yere kun bee ye.

Mohamedi Sinaba
Bololabaarakela ka bo Kucala

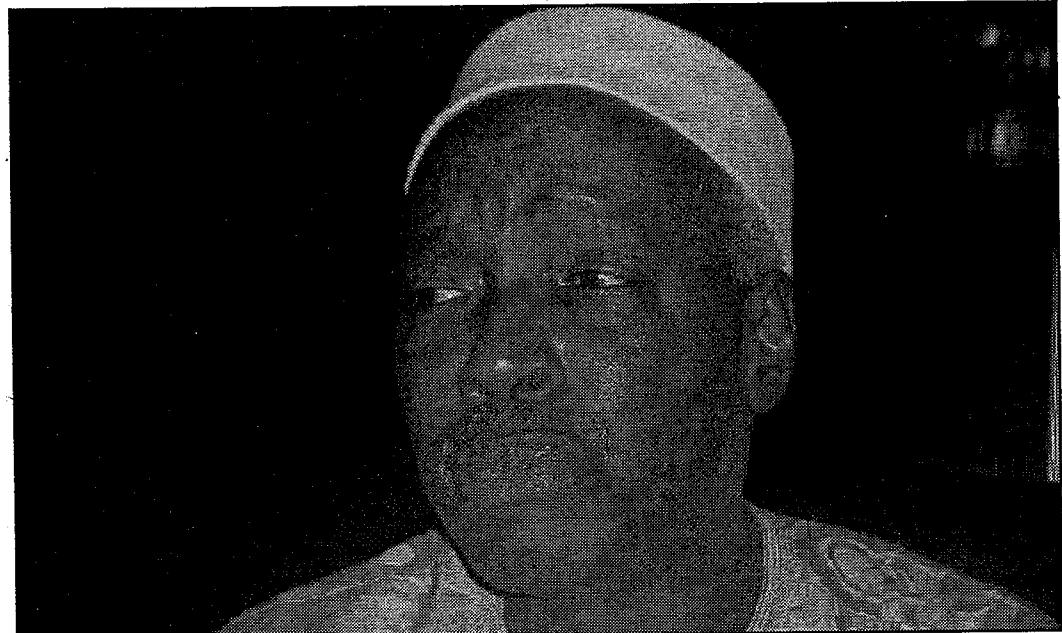
Ko : « ko si te Ala kene ! »
O te dine ye koyi ! Jen ye dakebali sonfan ye Ala bolo folo ?

Badara Sanu
Ka bo Neso, San kafo kono.

Arabadon, san 2010 setanburukalo tile 8 : Balikukalan donba

Kabi san 1965, Teheran lajeba kadara kono, Iran jamana kono, ani san 1966, Bamako lajeba, Mali kono yan, no lajeba fila bee kera dije kunda ani Afriki kunda balikukalan ka sannayelen kanma, setanburukalo

kono Mali kono yan fo ka se bi ma, o bee ye bulondaba dayelen balikukalan ne an ka dugubaw n'an ka dugu misenw an'an ka togodaw bee kono. A ko matarfali bilara a danma cakeda ka bolo kan, no ye « DNA-

Saliku Sanogo, dugumakalan, ni balikukalan, an'an baarakan, taape ministri

tile 8 kannabilara dije yeremahor-onya jamana bee kono ka ke baliku-kalan tøgøla donba ye. Awa, kabi o sanw la fo bi, Mali ma to kø baliku-kalan siratege la. Fanga o fanga si-gira sen kan fofønjøgonko kadara

FLA » ye. «DNAFLA» fana jeñeg-øngonw kera kalanko baaradaw ye Mali kafoduguw bee kono, ani sene yiriwa baaradaw ani mønni yiriwa baaradaw. O kera sababu ye ka balikukalanko ke bee kunko ye, ce fara

muso kan, denmisena fara maakoro-ba kan. Awa, Afriki kan naani min-nu sugandira Bamako lajeba senfe 1966 san na, nolu ye : Bamanan-kan ; fulakan ; marakakan ani bu-rudamekan ye, balikukalansow dayelenna Mali duguw bee kono ka ben o kan dø taabolo na. O de kos-on, kà ta Gwo ka jigin fo Kayi ka Kidali fara o kan bi, balikukalan ja-file kera bee ka yerefilefen ye !

An kà døn kølosili siratege la ko, ka da sigida møgøw ka cesiri ka, bøbøkan ni mijankakan dungew fana y'u sèbeko kò kan føtaw ke sèbenfen ani jatebøfenw kalansow kono.

Arabadon, san 2010 setanburu-kalo tile 8, dugumakalan ni fasokanw lakkalanni minisiri ani baliku-kalan, Saliku Sanogo ye balikukalan donba jenaje lajeba jemine Bamako jama laje soba kono, no ye « CIB » ye. Mali ka-lanko ka jetaa lajini tigilamøgøw bee tun bo kene kan ani Mali ka jetaa lawaleyali tigilamøgø caman were.

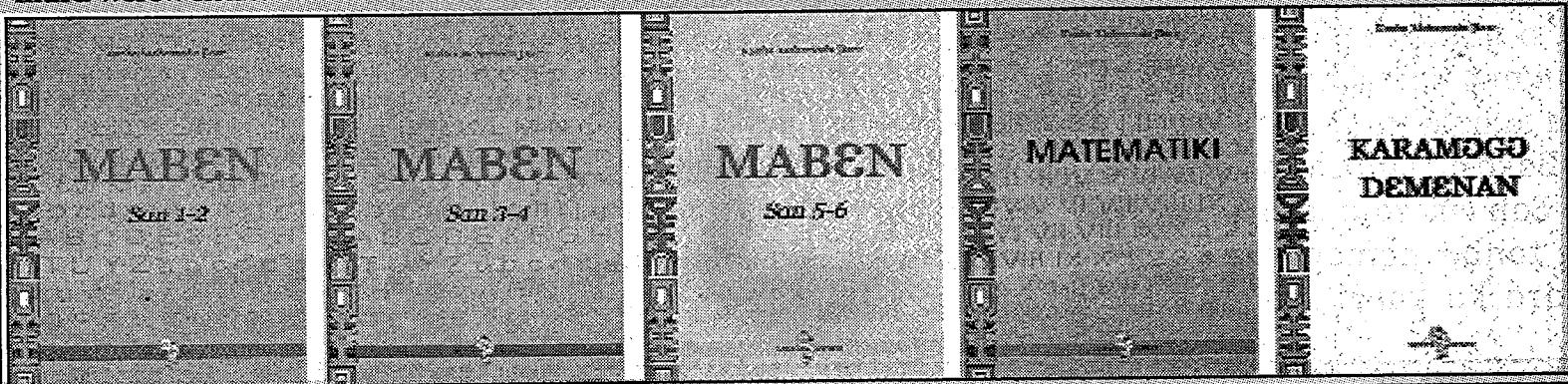
O bà jira ko Mali ye balikukalan-ko kà kunnadoni min ye kabi san 1965 ni san 1968, a be ka finsigi banban o kero halibi døre !

Tumani Yalam Sidibe

Kalon sinsingafew be fasokanw na Jamana baarada la

Kalon sabatifen ye kalanden jolenw ka gafew ye, kalansow kofe. Ni waati be kalannije ni jatekalan na, kalon sørølen daamu dabaa bødaa sørøfe ye adamadenya taabolo gafew ye. O caman be Jamana baarada gafe-feereyørla, «Oroman», nakøbaara jødøngafe, kørølenkow jini ka døn gafew. O døw file ninnu ye : Karamøgø demenan, Maben 1, 2,

Naw mako b'u la, aw b'aw sen fa ka jamana baarada segere ani jamana ka sèbenfeereyørla Bamako ani Mali mura werew kono.

Mali gōférénama t'a kun bō kōori kōro

Nin ye CMDT nēmaaba Cenan Kulibali ka lase ye an min sōrō « arajo Mali » ka sira fē jumadon, san 2010 setanburukalo tile 10. Cenan Kulibali ka fō la, hali ni CMDT bē gēleyaw de latemēna bi, a ka kan bē ka wasa nā ye ko Mali gōférénama fana bā seko damajira la wala-sa ka tōnōbōli jōnjōn di kōrisenew mā u ka dīnēnatigē taaboloko juman na.

O de kanma a jirala ko dā-sigi bē kē ūngrew sōngoko la ka tā fē, min bā to ne si ma olu tōni sōngō te sefawari dōrōme 100 000 (ba kēmē) kosagon. Nēmaa Cenan Kulibali ka fō la halibi, ninan (2009/2010 baarasan) kōori bē sanna ka ban Mali fan bē ani kā wari sara sefa dōrōme 34 na kilo la. A ka fō la, Mali gōférénama yā ḥaniya ka nōgoyada kōrōw bē to sen na ani ka kōori san 2010/2011 baarasan na kilo dōrōme... la.

Nka nēmaa Cenan Kulibali

ka fō la, kōori bē gēleya min kōnō bi, a fura bōyōrō te se ka dan gōférénama kunda danma ma.

A ka kan kōrisenew fana k'ū ka kēta kē. O fōlō ye juru tako juman ye. Ka juru ta min bē ben i ka baara kētā kadara ma, n'i bē se kā sarako juman kā sarawaati la. O bā to jeñogōn nafolo bōlaw bē wasa sōrō cikēlaw kōkē nōgonya la : BNDA ; BIM ; julaw... Cenan Kulibali ka fō la, ni bē y'i fanga ke kelen ye k'i ka kēta kēko juman kē, Mali kōriko ka sabati bē sigi sen kan Malidenw bē ka here kanma.

Nin jēmukan lamēnen an fē, an nisōndiyara ka da kōribaa-ra taabolo jōyōrō kan Mali jamana kōnō. Hali nān ye misali ta kōribaa-ra taabolo baarada fila kan Mali kōnō, nō ye CMDT ni ḫuwale ye, an bā ye ko baarakela jamahakeko dakun kada-ra la, o cakeda fila bē ḥoni bele-

bele de bō Mali jamana sen na fasodenw ka baarako la. Nān bōra yen ka don waribonw kōnō, kā ta Mali waribonba la, « tē-rezōri », ka don banki suguya bē kōnō, ka nā kuncé kafojiginew ni « jēmeninw » la, kōori de bōlu bē jukōrōmatintin. Nān donna togodaw kōnō dun, an bē tā sōrō ko Malidenw bē ka dīnēnatigē sabatisira bē bō kōori kan ne dō ma : nafoloko ; baarako ; dunkafako ; sigirōdiyako...

An bē ka kunkōrōtako ye Cenan Kulibali ni Isa Jire n'u ka cakebagaw ka wulikajō sabatili ye kōori sēnēko juman nā sōrō-bakēko kun kan CMDT ni ḫuwale kōnō. Maliden cēma nā mu-soma bē ka dīnēnatigē hērē kundama jatefen yō de ye. Awa o de bē se ka kē sababu ye yērē fana Ka Mali jamana jōyōrōba kōrō lasegin a ma Afriki kōnō.

Tumani Yalam Sidibe

Kōrisenew bē ka danaya sōrō kokura

Cikēmara 3 nan ni 4 nan kōrisenew y'u sēbē don kōrisenēma kokura. Jinan kōriforow hake ka ca o cikēmaraw kōnō ni salon ta hake ye. O lahala jumanw bē CMDT kē ka danaya kura sōrō. Jinan kōori sōrō tarihake la, o hake ka ca cikēmara 3 nan ni 4 nan kōnō ka tēmē salon ta hake kan.

Bakari Danbele ka fō la, nō ye San cikekafo kōrisenew ka tēnba nēmaa ye, « San mara ka kōori hake sōrōta

makōnēn ye kōori tōni 20 000 ye » (San cikekafo ta). Bakari Danbele ka fō la hali bi, u bō kōrihake bolodalen lasōrō ni 100 % ye. Jinan, kōrisenew ka fō la, ko fila de y'u sēbē don nin cogo la kōrisenēma. Olu ye nōgōw sanda bērebennen ye gōférénama fē, ani kōori sanda sankōrōtali.

Salifu Abudulayi Sisoko, nō ye CMDT nēmaaba ka dankan ye, nāle tun ye sēnēko minisiri Agatamu Agi Alasani ka delegasōn mōgō ye o ka bōnnataa-

ma senfē mara ninnu kōnō, o ko ko « kā damine jinan baarasan na, CMDT bē sigi-banban sira ta kokura ». A ka fō la, CMDT bē ka kōori tēnihake 300 000 sannifeere de makōnēn jinan. A ko kō yā hake dēgōmada ye ! Sisokoke ka fō la halibi, CMDT ka jōnsenkan-ko kura dabōra ka ban, o kosōn jīgiya bennēn bē !

Sidiki Dunbiya
« Les Echos » bōko 3538
Bayelémabaga : Tumani
Yalam Sidibe

Joliba ba kōnō lafali Bamakō, Mali jamana jalakilen bē sigida lakanani jekulu dōw farala nōgōn kan ka Mali jamana jalaki

Joliba ba kōnō lafaliko la ka jikōnōfenw ni lamini tijé

Bajoliba kōnō lafali Mali faamnaw fe, o kelen bē dantemewale ye min te dabila ani a bē ka ke balawuko ye.

Denmisēn jekulu dōw kera maa fōlō ye, jekulu minnu nesinnen bē kungofenw lakanani ma, olu k'u na sēben ci u ni min keli ka kan kā jira ko Mali jamana faanmaw bē ka dankari kungokōnōfenw ni adamadenw nafafenw, jekulu in dalen bā la bajoliba bē maa miliyōn caman balo an kerefe jamana caman kōnō, o man kan ka ke janmabōnyōrō ye min bē se ka lakoloko lo jamana kelen kōnō.

Jekulu ko olu tena to jalaki bin bali ye Mali jamana kan a ka nin kunmasuliwalew la min bē ke sababu ye ka jamana tōgō tijé. Maliden maa caman taara « Kopenaki » laje min na, Malidenw ye min fō o kene kan, o ni Bajoliba kōnō lafali bē taa ni nōgōn ye ka nesin lamini lakanani ma wa ?

Ni an hakili bā la, « Kopenaki » laje min kera ka nesin lamini lakanani ma san 2010 desanburukalo la, an ka jamana kumana a ka sesoréli kan dugukolo lakanani kan, o min ni jiko bē tali ke nōgōn na. Mali ye layidu min ta « Kopenaki » laje kene kan ka nesin lamini lakanani ma, ani jala dili min kera an ka jamana nēmaa, ATT ma ka da a ka césiri kan lamini la-

kanani na Bamakō lajeba 13 nan senfe « Nasenzini direkitere Ekizekitifu » fe, olu kera gansan ye jekuluba in jé na. Konate ke ka fō la, ale min ye jekuluba peresidan ye, maa o maa bē nafa sōrō baji la, olu hakilinaw ka kan ka lafasa.

Baji nōgōbaaw nēkōrō, a ka kan minnu balo sirilen bē baji la, olu fana hakilina ka jini, walasa a ko tijé ka da kene kan. Kunceli la, bē ka kan ka wulikajo ke walasa dan ka siri dantemewalew ani baji nafafenw tijeni na.

A bē se ka fo ko jamana ka san 50 nēnaje hukumu kōnō, Mali faamnaw bē ka Bajoliba kōnō lafa ni bōgōmugu ye kō ke jadilanyōrō (monima) ani jamana ka san 50 dafa tōgōla kene ye.

Hakilinaw

**An ka dēmē don Joliba ba ma
« Ji minni bē bē kōlōsi »**

Dankarili Bajoliba la faamnaw fe, o kelen bē waleyā ye jamadanew bē jé bē min na ani bē bē min kalama.

Ala ye don o don duguje, dankari bē ke Bajoliba la. Bajoliba bilama ka ko taalen bē ka maaw nēmayōrō dan. A ji tinenen.

A kēln bē jinōgō bonyōrō ye. Wale juguw cayalen bē, galadonna ka jinōgōw bōnni jōyōrō tā la. Mōnikelaw ka kōlōsili bolila a kan ko jegew te yelen ba kōnō tugun.

An ka baloko kōlōsibagaw ka

fo la, sinsin ka kan ka ke a kan ka an ka jege duntaw sēgesēge « laboratuwariw » la.

Kankarida wale fan si ma ta ka baji tijebagaw sēgēre.

Sariya foyi ma ta, bē lajelen bē ka bajoliba ke yeresagokeyōrō ye, min ka di min ye o bō ke jan-geli fan si tā la.

Nin dijé setigibaw bē ka sow jō a kōnō, feerekē musow bē fē faraw kā kōnō, namanclaw ka nēmaaw yā k'u ka namanfiliyōrō laban ye. Bajoliba kera sokōnō jinōgōbonyōrō ye ani Isinitigiw fana ka jinōgōbonyōrō. Ka fara fininōgōko ni golow koli ani finidilanyōrō nōgōw, mōbilidilan yōrō nōgōw kan. O sen te wulu-wuluiw ni isinitigiw ka jinōgōw woyōtaw la ka jigin ba kōnō. Bana suguya bē bē se ka jamanadenw sōrō ka u ka kēneya nagaasi.

O bē nā ta, « ko an ka baji min, ko a saniyalen kabinā bōyōrō sanni a ka sā minyōrō ». Min te a maa banayōrō ye.

Bajoliba tijelen ka se hake min na, maa bē se ka a yērē nīninka, san 10 damadē kōnō nā tō na to yen.

Amadu Sidibe ka sēbenni don ka bō « Les Echos » kunnafonni sēben kōnō, a bōko 3532 nan, ntēnendon utikalo tile 23, san 2010.

A bayelemabaga bamanankan na : Yusufu F. Fane

Marakala sərədasiw ka mugucidegeyərə la, marifakise ye senekela də jəgin

Ntenendon, utikalo tile 16, san 2010, ka jamana sərədasiw to u ka muguciladegeyərə la, u ka marifakise ye cəkərəba də sərə a kamakun na. Səgəmadafe, kə sigilen to a ka dukənə la, marifakise yə minə a kamakun na. Nka, a kə nənamaya te siranko ye. Ka kejne ni sereyaw ye, marifakise te siranko ye.

Bafo sərədasiw ka daga ni Segu cə ye kilometrə 10 ye. A muguciladegeyərə dəw ni Teserebugu ani Nabilabugu min be Marakala kərefə Togu komini ni tilebinyanfan cə.

An bə don min i nə fə bi, tə si te Nabilabuguka la jatige fe, sabu u ka dugu bə muguciladegeyərə yere ni kərən cə. A ni dugu man jan, sərədasi kalandenw fana ye muguciladegeyərə dayələ yen.

U ka muguciladege də de senfe,

marifakise ye dugu cəkərəba də sərə a kanmakun na. A joginna də-ənin, sərədasiw yə ta ka taa nə ye Segu Jənankərə Fənbə təgəla dəgətərəso la yani u ka na nə ye Bamako. Sərədasi dəgətərə minnu bə fənsə dəgətərəso la, ka temen olu ka səgsəsəgə fe, baasi foyi te a ni la, o bee nə ta, a soməgəw jərelən a ka kəneyə la.

Sərədasiw ka ciden kerənkerənen nəna a nəda bana-baato kan, ka dəmə ke ka nəsin a ka furakeli donni tali ma. O ciden kelen taara kasaara keyərə la Bafo, ka dəmə ke ka nəsin cəkərəba ka denbaya ma. Cidenw ni Segu mara maa nəmaa dəw tun bə nəgən fe, olu yə jira duguməgəw la ko sərədasiw bə u hine minə nin ko la. O yərə bee la, u ye mugucidegeyərə

datugu.

Muguciladege bə taa ke yərə were la. O bee nə ta, Nabilabugukaw sirannenba don. O de kosən, duguməgəw ye u ka forow bila kə sabu ke marifakise nəsiran ye, o folofololen kana u sərə. Maa o maa ka foro ni yərə in kasurun nəgən na, bee y'i ta to yen. Dugu masrunna məgə də ka fə la, nin te wale in sijə fələ ye, salon, marifakise ye musokərəba də sərə ka bə dugu kəlen in kənə. An jigi ka də kan ko nin feere talenw bee se ka ke sababu ye ka duguməgəw jigi sigi.

I. Jalo ka səbənni don ka bə « Les Echos » kunnafoni səben kənə, a bəko 3533 tarata utikalo tile 24, san 2010.

A bayələmabaga bamanankan na : Yusufu F. Fane

“UEMOA” jamana ka don nəgənna-kupu

Jinanta bəna kə sijə naaninan ye. « UEMOA » tənba ka ntolatankupu də ka tənden jamana see-gin ntolatantənw ni nəgən cə, min bə wele ko jamana ka don nəgən-na ntolatan kupu. Salonta, nə tun yə kupu in dako sabanan ye, nə kera Benən jamana kənə, Kotonu, o yalontən kera Senegali ntolatanton ye. « Teranga ». Jinantan boladə-lən bə Jlame, Nizeri jamana kənə, kə tə san 2010 əkutəburukalo in tile 31 na ka tə kuncə nowanburukalo tile 7 don. Kupu in nəmaaya bə Sumayila Sise de bolo, nə ye « Uemo » peresidən ye.

Jamana seegin de kafolen don. « Uemo » tən kənə : Burukina Faso, (a nəmaa sigida) ; Senegali ; Kədəwari ; Benən ; Nizeri ; Togo ; Lagine Bisawo, Kapuweri.

« Uemo » ye Afriki tilebinyanfan jamana ka jəka-nəjinit-

ən de ye nafoloko taabolo sirategə la jamana ka nətaa waleyako ju-man sirategə la. Ntolatan dun ye farikolojenajew la dankərəba de ye dijə kənə bi min bə jama bə yirikaw labə kənə kelen kan yərelawasa kadara kənə. Awa, wale o wale bə jamakokofə dijə kənə bi ka sərəntolatan tə kənə kənə, o ke man di nəsi ma ka sira sərə.

Tən jumen bəna nənan kupu in yalon ?

O ye jininkali ye Jekabaara kalanbagaw bəna min jaabi sərə san 2010 nowanburukalo bəko kənə. An kənə bə min dən ka sə kuncədon ma, san 2010 nowanburukalo tile 7, o de ye ko kənəkantən bəta seegin bee ye disiba tənw ye minnu fanga bə nəgən na, hali ni məgə da la telin dəw bə nəkuntən saba fo naani bisigi u cərə : Senegali ; Kədəw-

ri ; Burukina Faso ani Mali... I nə fə ntolatan dənbagaba Jibirili Tra-wəle yə fə cogo min « Afrikabulu » televison kan ntenendon, san 2010 setanburukalo tile 13, tən seegin ninnu bee bə nətaa sira kan kətə fe. O kosən a man kan məgə kəda bila i yere nə ka sebaayatən kofə kə sərə ntolatanw wuliko fələw madamine an ka cədenw bəcogo ye min bə to an b'ü ka ntolatan galabu bisigi a nəma. A b'i ko « Uemo » nəmaaba də yere yə fə cogo min na « Afrikabulu » kan, « jamana seegin bee fəko de ye kupuko in ye ka ma massərə a bəna ni farikolojenajə taabolo yərelawasa de ye « Uemo » jamana denmisənw la ka ben nəgənkanu kadara ma. O kosən kabi sisən a tən seegin kelen kelen bee bə yərelaben taabolo kan ka ban ! »

Tumani Yalam Sidibe

Bololantolatan lahalat a taabolo

An ka kan ka min dən :

A bə san 50 bə bi, bololantolatan farikolojenaje bə ke Mali kənə yan. O sementiyafən ye gafe ye Mali bololantolatanna kərəw ka bənkola jekulu ye min laben, nō bə wele ko : « San 50 bololantolatan temesiraw Mali kənə ».

Bololantolatan ye farikolojenaje ye min ye dawulabaw lase Mali ma haali. Nkà dənnen bere te Mali farikolojenaje dungew bolo, nō bə wele ko : « segikənə-ntola ». O de koson an be nin faamuya jemukan in seben walasa k'u lafaamuya kosebe u ka kanufən kan. Bololantolatan ye jenaje ye min je misenw ka ca ni sennantolatan taw ye, nka nà ka nəgən kosebe ni bolininje temesiraw ta ye, olu minnu ye farikolojenaje lakodənnənbaw ye Mali kənə bi.

A tariku :

Bololantolatan min bə wele tu-gun ko : « seginkənəntola », waleyara fələ san 1891, kanadaka Zamisi Nayisimiti də fe, n'o ye farikolojenaje karaməgəba ye kəlansoba də la (collège de Springfield) Etazini jamana də kənə ko : Masasuseti. A ye bololantolatan waleya walasa ka farikolojenaje də sira bə kalandenw ye farikolojenaje fila ni nəgən cə, minnu ye Amerikən-ntola ni bəzibuli ye.

Bololantolatan ntolatanko fələ kera san 1891 desanburukalo tile 21. O san kelen, musolakaw fana sen donna bololantolatan na. Bololantolatan daminəna ni labaara sariya 13 dərənpe de ye.

*** Bololantolatan kəcogo :**

Bololantolatan ye jamako farikolojenaje de ye. A bə kulu fila (2) de kəgə da nəgən na. Cəden 5 bə kulu kelen kelen bəs kənə. Nənabila cədenw hake bə bə 5 ka se 7 la. Bololantolatankəne jojan bə ta metere 22 la ka se metere 29 ma. A jə surun

Bololantolatan, i komi sennantolatan dama ka kan fcFw ni musow bee la

bə ta metere 13 la ka se metere 15 ma. Jəninsegin kelen kelen bə kulu kelen kelen bəs bolo minnu dajuru fulə ye nege ye. Ka bən cədenw lahalat a, bololantolata bə pese garamu 500 fo garamu 650. Waati jan bololantolatan kelen kə ni sennantolatan ntola ye min je labilen duurulen bilara bolo kan san 1950. O la an bə fə ko walasa məgə bə bololantolatan ke i ka kan ka cəbəkulu fila sərə, ani kene hakema ni jəsegiw, ani ntola.

*** Bololantolatan waatiw :**

Bololantolatan bə ke sanga 40 de kənə, wuliwaati mugan (20), mugan (20) fila. Nka dijə bololantolatan jekuluba (Fiba) ka fə la, sanga 40 in bə tila « karitan » naani de cə, minnu kelen kelen bə bən sanga 10 ma. « Karitan » bəs kəfə segennafinəbə sanga 1,20 bə ke. Bololantolatan bə se ka to sen na fo ka se waati 1 ni sanga 30 ma, ka də kan ntola bəko o bəko, walima fili kəko o kəko, waati jateminenə bə ntola kələsibagaw fe.

*** Kuruw :**

Kuru suguya saba de bə sərə bololantolatan kənə. Jəkakerun (penaliti) ntola min mana jə kənəna sərə, o ye kuru ye. Ni ntola ye jə kənəna sərə ka bə fan were fe nin te

yərə kofəlen ninnu ye, o bə jate kuru saba ye. Walasa məgə ka faamuya sərə taasira ninnu kan, i ka kan ka ye bololantolatan kene də kan.

*** Flıw bololantolatan kənə :**

O ye jenaje kəkanwale juguw ko ye, sariyaw səsəwalew ani senbəli taabolo fili. Kələsibagaw hake bəta 2 ka se 3 ma. Kələsibaga min bə fili fijə, o wajibiyalen don ka fili kəbaga cəden ka nimərə kofə, ani fili cogoya. A bə ke nà təgə de ye. Ni cəden min ye fili 5 kə ka fara nəgən kan, o bə gen. Bololantolatan taabolo lahalaw bəs bə seben lahalakunnafoni-walan kan.

*** Ntola tonbolowaatiw :**

Kəmi 8 de bə kulu bəs bolo walasa ka teme ni ntola ye dance la. Ntola tonbololo kəmi 24 de fana bə bolo. Kulu mana hake ninnu kəsagon ni ntola ye, a bə jangi ka ntola bə a ka bolo kan kə di a kunbenjiəgən kulu ma.

*** Donfiniw :**

Kuluw ka donfiniw jəs te kelen ye. O donfiniw nimərə bə bə 1 na ka kuncə 12 kan. O ye cəden 24 ko ye.

A to bə bəko nata kənə.

Dirisa Sangare
Bayelemabaga : Tumani Yalam Sidibe

Bəbəw ni fulaw ka senenkunya taabolo

Nin ye Alfa Umar Sə ka lase-kan ye, nəle tun ye Hamudalayi kin sigibaga ye, Ləti marala, nka nə ntanyalen don sisan. Ale ye kelemasa Seku Amadu ka kelece jana kərə də den ye. Alfa Umar Sə ka fə la, Bəbəw ni fulaw cə senenkunya sindi bə ta fo Masina masa ka waati la. Ale tun bə lase ko waati min na ni Laji Umaru Tali yə ka diinekélé damine, kə jini ka Sudan kafiriw silameya, o yə səro Masina fulaw ye silamew ye ka ban. An kə dən ko : « Siya Tukuleri » ye naansarafanga kuma diyagoyalen de ye ka da fulaw la, nəntə, siya te a danma, ka masəro u danmakan tə yen, u danma jogo fana tə yen. O kosən, Masina fulaw bolo, kun tun tə la u ka jəre Torodo fulaw ka keleboloko la, ka də kan, diineko siratge la, Torodokaw tun tə se ka foyi lakalan silameya dakun na, Masinakaw ye. Nka an kunnafonibagaw ka fə la, Laji Umaru Tali ka kele kun danma tun tə duguw mineni ye k' u sigibagaw silameya, nka keledenw tun bə ka jama na minnu ninkanfən tun ye kele tənə nafoloko ye kosebe, bənbaliyaw warako jugu kera sababu ye ka bənkan lagosi, min tun bə Laji Umaru Tali ni Masinakaw cə, nə ye Seku Amadu ka məgəw ye. O kera sanub-ore caman sərəli ni dugu caman

sərəli de kanma.

Balanako la, Masina kelebolo də kelera juguw fe Jenesira kan. O kelebolo taara a yere kalifa Bəbəw ma. O yə səro u ye Laji Umaru Tali ka kelecew ka sanubondo də mine u la. Laji Umaru yə jini cogo bəe la Bəbəw ka məgə yere kalifalen ninnu də ma. Olu ma sən, ka də kan ko kalifa ye tangako ye min tə rotijə ! Bəbəw sinsinnen don kosebe josəndiine kan. O kosən u tun tigelen bə kan kə məen o məen Futa Toro fulaw ka diinekélé bə nəsin u ma, walasa k' u wajibiya tuubi.

Kabi Masina fulaw ka kelecew, olu minnu ka jemaya tun bə Amadu Seku bolo, nə ye Seku Amadu denke ye, ni Laji Umaru ka keledenw gosira nəgən na, Laji Umaru Tali yə dən ko ale ka məgəw bə ka dəse. O kanma, a yə lapini ka kele waa-tinin lajə ke. Tijə na Masinakaw yə jatemine ko Laji Umar bə fe de ka waati səro walasa ka nəgəndeme bənkan jini kaadəw fe walasa ka taa Hamudulayi ci.

Walejumandən siratge la, Seku Amadu ye ciden dəw lawuli ka se Bəbəw ma. U bənnə kan k' u ka kelefangaw ke kelen ye. O bənkan lapini sariyaw tun lajeyalen bə : « Masinakaw b'u kalikan di ko abada u tə diinekélé nəsin Bəbəw ma k' u

diyagoya ladon silameya la ». Benkan tigilaməgəw bəe bənnə kan k' u bə nəgəndeme de nəsin nəgən ma danaya ni nəgən tin-mine kadara kənə. U ko nəgən ye ko : « kə damine anw yere la, fo ka taa dijə ban, nən bənsən fen o fen ye wale jugu ta ka nəsin nəgən ma, Ala ka bənkan-tijə-balawu cun o bənsən masina kan. Abada, fuladen si te nəji bə bəbəden si nə kan. « O kalikan bənkan bənna Degenbere kələ de ma, Laji Umaru ka ton jiginna pewu min senfe, nə kera a ka keledagako bannen ye farafinna. Alfa Umar Sə ka fə la, nin kalikan bənkan min bə fulaw ni bəbəw cə Mali kənə yan, kələsira kə bə fulaw ni bəbəw cə Burukina Faso fana. O bə jira ko Jainana kelenko tə. Bəko nata kənə, an bə taa nə.

Usumani Sə
Kunnafonidila Bamako
Bayelemabaga : Tumani
Yalam Sidibe

Jekabaara

Ləbəlikuntigi Sében jəkulu kuntigu
Tumani Yalam Sidibe
Sében jəkulu
Yusufu Fane
Bakari Sangare
Tumani Yalam Sidibe
Dlegenw kebag
Amadu Jakite
Nataliye dilanbag
Modibo Sidibe
Jaw tabaga
Haruna Trawele
Labenbagaw ɔridinateri la
Madamu Jakite Worokiyatu Sə
Fatimata Cero
Madamu Ture Mama Jalo
Baarake nəgən
CMDT-SNV - Ofisi Nizeri
Ofisi iri - OHVN
Həke bəta : 16000
Bataksira : 2043
Negejurustra : 20 29 62 89
Jamana baarada - Seki zayedit təgəla
sira - Hamudalayi kin - Bamakəsiti
Webu nəmərə
www.afribone.net.ml/jekabaara/

An ka Jekabaara
kalan An ka
jekabaara kalan